

A. Mackiewicz

Nowe Bagnienice, st. III, wykop I, gm.
Mrągowo, woj. olsztyńskie, AZP
22-68/-

Informator Archeologiczny : badania 29, 98-99

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Lubowice, st. 1, gm. Kiszkowo, woj. poznańskie — patrz: neolit
 Łyniew, st. XIV, gm. Wisznice, woj. białkopodlaskie — patrz: środkowa i późna epoka brązu
 Myszki, st. 37, gm. Kiszkowo, woj. poznańskie — patrz: młodszy okres przedrzymski — okres
 wpływów rzymskich
 Nowa Wieś, st. 1, gm. loco, woj. gorzowskie — patrz: środkowa i późna epoka brązu

Nowe Bagienice, st. III, wykop 1
 gm. Mrągowo, woj. olsztyńskie
 AZP 22-68/—

ARCHEO-ADAM

Badania prowadził mgr A. Mackiewicz. Finansowali A. i W. Burbula (inwestorzy prywatni). Pierwszy sezon badań. Jama zasobowa w obrębie osady wczesnośredniowiecznej.

Nadzór archeologiczny prowadzono w dniach 16-18 VIII 1995 r. na terenie inwestycji budowlanej. Wykop zasadniczy miał kształt prostokąta o wymiarach 17,5 x 11,5 m (ok. 201 m²). Ponadto nadzory prowadzono nad wykopami przy zachodnim skraju wykopu zasadniczego (pod fundamenty w niepodpiwniczonej części budynku) oraz na południe od wykopu głównego, przy wykopie pod przyłącze wodno-kanalizacyjne o długości 12 m. W sumie nadzorowano prace przy wykopach o łącznej powierzchni ok. 240 m², głębokość nie przekraczała 1,8 m.

W obrębie całego wykopu stwierdzono występowanie wierzchniej warstwy w postaci szarej ziemi próchnicznej (warstwa orna) o miąższości 0,15-0,4 m, zalegającej na calcowym podłożu piaszczystym i piaszczysto-gliniastym pochodzenia morenowego. Wyjątek stanowi sytuacja zarejestrowana między 10 a 12 m wykopu przy profilu północno-zachodnim, gdzie wystąpił obiekt w postaci jamy o średnicy w stropie ok. 2 m i głębokości 1,2 m. Mamy tu prawdopodobnie do czynienia z opróżnioną jamą zasobową (być może rodzaj kopca do przechowywania warzyw lub ziemniaków). Niestety eksploracja obiektu nie wykazała obecności warzyw czy też pozostałości zbóż. Natrafiono jedynie na nieliczny i bardzo rozdrobniony materiał ceramiczny w postaci fragm. naczyń. Wypełnisko jamy, której strop zarejestrowano poniżej szarej ziemi próchnicznej i ok. 0,3-metrowej grubości szarozółtej, piaszczystej ziemi na poziomie ok. 174,2 m n. p. m., stanowi licząc od góry: brunatna glina z wtrętami szarej ziemi o miąższości 0,3 m, brunatna glina o miąższości ok. 0,5 m oraz w spągu szara, piaszczysta glina o grubości nie przekraczającej 0,2 m, zalegająca na warstewce szarej ziemi z wtrętami brunatnej ziemi. Jej miąższość w części południowo-zachodniej wynosiła 0,15 m, natomiast w części północno-wschodniej nie przekracza 0,1 m. Na uwagę zasługuje fakt, iż warstewka ta unosi się gwałtownie w kierunku północno-wschodnim, tak że jej strop w części południowo-zachodniej zalega na poziomie ok. 173,32 m n. p. m., natomiast przy skraju północno-wschodnim na poziomie 173,7 m n. p. m. Tak więc na dwóch metrach odległości różnica poziomu w obrębie jej zalegania wynosi 0,48 m. Podkreślić należy, iż materiał ceramiczny pozyskany w trakcie nadzorów pochodzi właśnie z tej warstwy. Zalegała ona na brunatnej glinie, której strop w tym miejscu również unosi się w kierunku północno-wschodnim. Otoczenie jamy stanowią warstwy calcowe w postaci jasnożółtego i ciemnożółtego piasku od strony północno-wschodniej oraz żółte gliny od strony południowo-zachodniej. Ponadto w obrębie jamy wystąpiły 2 niewielkie, silnie zbutwiałe paliki o średnicy 0,06 m, w układzie poziomym przy skraju południowo-zachodnim i północno-wschodnim, w odległości 1,4 m od siebie. Niestety ich niewielka średnica oraz bardzo zły stan zachowania, jak również fakt, iż mamy tu do czynienia z drewnem iglastym, nie pozwoliły na wykonanie badań dendrochronologicznych. Tak więc ustalenie dokładnej chronologii omawianego obiektu jest niemożliwe, poza ogólnym stwierdzeniem, iż mamy tu do czynienia z jamą o wczesnośredniowiecznej proveniencji. Niestety również materiał ceramiczny ze względu na swoje znaczne rozdrobnienie i niewielką ilość nie pozwala na uściślenie chronologii. Pozyskano tu bowiem jedynie 6 fragm. z obrębu jamy zasobowej i 1 fragm. z powierzchni terenu na północny zachód od wykopu.

Wszystkie fragm. bez wyjątku są pozostałością naczyń ceramicznych. Wśród pozyskanych fragm. można wyróżnić 2 niewielkie wylewy, 1 fragm. partii przydennej, 1 bardzo mały fragm. szyjki (bez krawędzi wylewu) oraz 3 fragm. czerepów (2 fragm. z jamy i 1 z powierzchni). Wszystkie wypalono w atmosferze utleniającej. Mają one barwę czerepu od ceglastej do brunatnej. Masa ceramiczna została schudzona dużą domieszką tłuczni z piaskiem oraz piasku o grubej granulacji. We wszystkich fragm. zaobserwowano niewielką domieszkę drobno rozkruszonej miki. Ponieważ mamy tu do czynienia z ceramiką ręcznie lepioną i częściowo obtaczaną, można zaryzykować stwierdzenie, iż obiekt pochodzi z IX lub X w.

· Dokumentacja znajduje się w Państwowej Służbie Ochrony Zabytków w Olsztynie oraz w Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie (wraz z materiałami).

Okulice, st. 18, gm. Rzezawa, woj. tarnowskie — patrz: młodszy okres przedrzymski — okres wpływów rzymskich

---

**Osiek Rypiński, st. 1
gm. loco, woj. toruńskie
AZP 37-51/1**

Muzeum w Brodnicy

Badania prowadził mgr Kazimierz Grażawski. Finansowane przez Komitet Badań Naukowych. Pierwszy sezon badań. Gród wczesno-średniowieczny z 2. poł. XII-1. poł. XIII w.

Przeprowadzone w 1995 r. prace stanowiły kolejny etap badań w ramach grantu pt. „Przemiany kulturowe pogranicza polsko-pruskiego we wczesnym średniowieczu. Dorzeczcie środkowej Drwęcy”.

Gród osiecki znajduje się ok. 800 m na zachód od centrum wsi i 250 m na południe od szosy Osiek-Radziki. Jego wyniosłe do kilkunastu metrów wały układają się na kształt elipsy 100 x 80 m i wkomponowane są w naturalnie obronny układ jarów-fos; dnem jednego z nich płynie bezimienny ciek wodny.

Założono 2 wykopy badawcze: 1/95 i 2/95, usytuowane w linii północ/zachód i południe/wschód, o wymiarach 4 x 7 m każdy, oddzielone metrowym świądkiem. W wykopach zarejestrowano czytelny układ stratygraficzny, na który składały się nawarstwienia sięgające ok. 3 m. Zarówno układ warstw o charakterze demolacyjno-rumowiskowym, jak i zawarty w nich materiał zabytkowy wskazują na jedną fazę osadniczą stanowiska, mieszczącą się w przedziale od 2. poł. XII po 1. poł. XIII w. Datowanie to przyjęto opierając się na analizie dość licznego zespołu ceramiki naczyniowej (ponad 3 tys. fragm.), reprezentowanego wyłącznie przez naczynia całkowicie obtaczane, silnie profilowane, najczęściej średniościenne, ornamentowane zazwyczaj dookołnymi żłobkami lub narzędziem grzebykowym oraz rytą linią falistą lub niekiedy listwą plastyczną. Pojawiły się także okazy z cylindryczną szyjką oraz grubościennie prażnice. Wśród zabytków wydzielonych na uwagę zasługują 3 grzebienie kościane, których stylistyka wykonania wskazuje na XII-wieczną metrykę.

Analiza pokonsumpcyjnych zwierzęcych szczątków kostnych wykonana przez D. Makowieckiego wykazała zdecydowaną przewagę ssaków domowych (85,8%) nad dzikimi (13,6%).

Otorowo, st. 66, gm. Szamotuły, woj. poznańskie — patrz: neolit

---